

पान १ वर्सन....

भाइगराचा नाद त्याच्या प्राणावर ..

जखमी असल्याने त्याचा रस्त्यातच मृत्यु झाला. आपल्या
मुलाच्या हत्येची माहिती कुटुंबियांना मिळताच मध्यवर्ती रुग्णालयात
आई वडिलांनी हंबरडा फोडत आरोपींवर कठोर कारवाईची मागणी
कुटुंबियांनी केली आहे. हिलाईन पोलिसांनी हत्येचा पंचनामा केला.
दिवसाढवळ्या हत्या झाल्याने परिमंडळ -४ हे हादरले होते. आरोपींना
अटक करण्यासाठी पोलिसांनी पथक तयार केले. हत्या करून पडून
गेल्या आरोपींचा शोध घेण्यासाठी पोलीस पथके रवाने केले.
परिमंडळ -४ मधील पोलिसांनी सापाळा रचून दोन तासात आरोपींच्या
मूसक्या आवळण्यात पोलिसांना यश आले आहे. ही हत्या केवळ
किरकोळ वादातून झाल्याची माहिती पोलिसांनी दिली. मयत मुशांत
व मुख्य आरोपी चिंट्या यांच्यात बाचाबाची झाली मी तुला बघून घेते
असा यापूर्वी वाद झाला होता. या किरकोळ वादाचं रूपांतर हव्येत
झालं. अखेर हत्या करणाऱ्या आरोपींना दोन तासात अटक केली
आहे. पोलीस आयुक्त दत्तात्रेय कराळे, परिमंडळ -४ पोलीस उपायुक्त
प्रशांत मोहिते, विठ्ठलवाडीचे पोलीस ठाण्याचे वरीष पोलीस निरीक्षक
कन्ह्याया थोरात, विठ्ठलवाडी गुन्हे प्रटीकरण हर्षल राजपूत, मंगोल वीर,
समीर गायकवाड यांनी कामगिरी केली.

प्रियकराच्या प्रमासाठी आळच मन...

रुणालयात भरती करून तो आषध आण्यासाठी बाहेर गेला.
यावेळी तिने आपल्या सहा वर्षाच्या मुलाला प्रियकरच्या स्वाधीन
केले. त्यानंतर मुलगा हरवला. त्यानंतर तिने अंबड पोलिस ठाण्यात
मिसिंगची तक्रार नोंदवली. दरम्यान बुधवारी त्या मुलाचा मृतदेह
धनसावंगी येथील एका नाल्यात सापडला. त्याच्या तोंडात बोळा
कोंबून त्याला ठार मारण्यात आले होते. पोलिसांच्या तपासात त्या
महिलेचे वागणे संशयास्पद वाटल्याने पोलिसांनी तिची कसून चौकशी
केल्याने अनैतिक संबंधात अडथळा ठरलेल्या मुलाला आपणच
प्रियकरच्या मदतीने ठार मारल्याचे तिने कबुल केले. त्यानंतर
तिच्यासह तिचा प्रियकर नवनाथ जगदणे आणि त्याचा साथिदार गणेश
रोकडे अशा तिघांना पोलिसांनी अटक केली.

या देशात् घेतले पण कोरेनाच्या पडव्याआढ कोरेनाच्या

दा दराता वतल, पण कारानाच्या पड्घाऊड, कारानाच्या नाव किंती खून या देशात पडले असतील, याची गणतीच नाही...हे विधान करण्याचे कारण म्हणजे आंध्र प्रदेशात घडलेली ही सुटकेस मर्ड मिस्ट्री! दि. २५ मार्च ते ३१ मे पर्यंतचा कडकडीत कोरेन लाकडाऊनचा दाहक कालावधी अनुभवल्यानंतरचा अनलाक फेज वनचा तो कालखंड होता. दि. २३ जून २०२०चा तो दिवस आंध्र प्रदेशमधील तिरुपती शहरातील अलिपुरा पोलिसांच्या दीर्घकाळ स्मरणात राहील असा दिवस ठरणार होता. घटनाच तशी विचित्र घडलेली होती! पोलीस ठाण्याचा फोन घणघणला तो एक पूर्ण जळालेला मानवी मृतदेह सापडल्याच्या घटनेची माहिती देणाऱ्या वर्दीने... अलिपुरा पोलीस ठाण्याच्या हृदीत असलेल्या सरकारी रुग्णालयात जाण्याचे पोलिसांच्या अलिकडच्या काळात जीवावर येत असे. कारण पंचक्रोशीतील कोविड रुग्ण या रुग्णालयात मोठ्या संख्येने आणले जात असत. रुग्ण मृत पावला की, पोलिसांना रुग्णालयातून फोन जात असे. नातेवाईकांच्या उद्रेकाला आळा घालण्यासाठी पोलिसांना तिथे जावे लागत असे. इतरही सोपस्कार असत. पण २३ जूनच्या दिवशी आलेला फोन हा रुग्णालयातून आलेला नव्हता तसेही रुग्णालय परिसरात घडलेल्या एका घटनेची वर्दी देण्यासाठी तो फोन आलेला होता. फोनवरून माहिती ऐकल्यावरच माहिती घेणारा फौजदार जागच्या जागी ताडकन् उडाला. मृतदेह सापडलाय तोही सुटकेसमध्ये आणि पूर्णपणे जळालेल्या अवस्थेत!... माहिती देणाऱ्याला यापेक्षा अधिक काहीच सांगता येत नव्हते. त्यामुळे नक्की काय घडले आहे, याची माहिती घेण्यासाठी पोलिसांना तातडीने रुग्णालय परिसरात धाव घ्यावी लागली... सरकारी रुग्णालयाची ती मागील बाजू होती. तिथे थोडेसे जंगल होते व केरकचरा वैगैरेचे साप्राज्य होते. तिथेचे रस्त्यालगतच एक सुटकेस पूर्णपणे जळालेली पोलिसांना आढळून आली. सुटकेसमध्ये पूर्णपणे जळालेल्या स्थितीत एक मानवी मृतदेह होता. पण तो जवळपास शंभर टक्के जळालेला असल्यामुळे तो मृतदेह पुरुषाचा आहे की स्थीचा, हे समजायला मार्ग नव्हता. मृतदेहाचा कवटीकडील भाग साधारण ठीकठाक होता. तितकाच काय तो आशेचा धागा. तो भाग पोलिसांनी फारेन्सिक लबवध्ये तपासणीसाठी पाठवला आणि ते स्वस्थ झाले. कारण मृतदेहाची नीट माहिती मिळाल्याखेरीज पुढे जाता येणार नव्हते... तरीही पोलीस ठाण्यातील रेकार्ड तपासून पाहिले गेले व गेल्या महिन्याभरात मिसिंगची काही तक्रार आहे काय ते तपासून पाहण्यात आले. पण तशी तक्रार आढळून आली नाही... काही दिवस गेले. फारेन्सिक लबचा अहवाल हाती आला. सदर मृतदेह हा महिलेचा असून तिचे वय हे २५ ते ३० इतके असावे, असा अंदाज अहवालात व्यक्त करण्यात आला होता. चला, म्हणजे आता तपासाला दिशा मिळाली. अलिपुरा पोलिसांनी त्वरित जिल्ह्यातील सर्व पोलिस ठाण्यांशी संपर्क साधून नमूद वयोगटातील कोणी तरुणी बेपत्ता आहे काय, याचा शोध घेण्यास सांगितले... चित्रून जिल्ह्यातील एका पोलीस ठाण्यामधून फोन आला. होय, भुवनेश्वरी नावाची २७ वर्षे वयाची एक तरुणी गेले काही दिवस बेपत्ता आहे.

ही तरुणी साफट्वेअर इंजिनियर असून ती हैद्राबादला राहत होती व काही महिन्यांपूर्वी ती आपल्या पतीसोबत हैद्राबादहून तिरुपतीला रहायला आलेली होती. मात्र, गेले काही दिवस ती बेपत्ता होती व तशी तक्रार तिच्या आई-वडिलांनी पोलिसांत नोंदवलेली होती. तिच्या सासरच्यांनी किंवा पतीने तक्रार नोंदवलेली नव्हती हे विशेष! पोलिसांनी सदर महिलेची माहिती मागवली. तिचे नाव भुवनेश्वरी. ती साफट्वेअर इंजिनियर होती व हैद्राबाद येथे एका बहुराष्ट्रीय कंपनीत ती कामाला होती. तिचा नवरा श्रीकांत रेड्डी हा देखील साफट्वेअर इंजिनियर होता व तो देखील एका बड्या कंपनीत कामाला होता. पण त्याला कोरोना लाकडाऊनच्या निमित्ताने कंपनीने कामावरून कमी केले होते. दोघांनाही सध्या १८ महिन्यांची मुलगी होती आणि दोघेही पती-पत्नी हैद्राबादहून तिरुपतीला रहायला आले होते. वर्क फ्राम होम असल्यामुळे भुवनेश्वरीही हैद्राबादहून तिरुपतीला येण्यासाठी राजी झाली होती. तिरुपतीला त्यांनी एक खोली घेतली व ते तिथे राहत लागले होते. अलिपुरा पोलिसांनी तिचे छायाचिन्ही मागवून घेतले. तिचा पत्ता घेतला आणि पोलिसांचे एक पथक ती तिरुपतीमध्ये सध्या रहात असलेल्या इमारतीत जाऊन थडकले. मात्र ती रहात असलेला फ्लट बंद होता. त्याला बाहेरून टाळे होते व पती श्रीकांत रेड्डी कुठे दिसत नव्हता. त्याचा मोबाईलही बंद आढळून आला. त्याला त्याच्या आफीसमध्ये शोधावे तर त्याला कोरोना लाकडाऊनमध्ये कंपनीने कामावरून काढून टाकलेले...त्यामुळे आता करायचे काय ?

पालिसामर प्रश्न पडला. इतक्यात एकाच डाक चालल. २३ जूनल मृतदेह सापडलाय तर आपण २२-२३ तारखांचे इमारतीचे सीसीटीव्ही फूटेज तपासले तर ?...सापडेल काहीतीरी !... पोलिसांनी इमारतीचे सीसीटीव्ही फूटेज मागवून घेतले आणि ते तपासून पालगले...अचानक त्यांना एका दृश्यात श्रीकांत रेण्डी दिसला. त इमारतीच्या पसेजमध्ये टक्सी घेऊन आला होता. टक्सीच्या टपावरु तो भलीमोठी सुटकेस खाली उतरवतो आणि इमारतीच्या लिफ्टमध्ये शिरतो. दुसऱ्या एका फूटेजमध्ये श्रीकांत सुटकेस घेऊन आपल्या फ्लॅटमध्ये शिरताना दिसतो. हा काय प्रकार आहे ? पोलिसांना विचारचक्र सुरु होते. ही तिच मुटकेस काय, जी पूर्णपणे जळालेल्या अवस्थेत रुणालयाच्या पाठीमागे सापडलेली होती ? पोलिस आत फूटेजमध्ये काळजीपूर्वक अजून काही सापडते का ते पालगतात...अचानक त्यांना एका फूटेजमध्ये श्रीकांत फ्लॅटमधून बाबो पडताना दिसून येतो. त्याच्या खांद्यावर १८ महिन्यांची तान्हुली असून तो दुसऱ्या हाताने सुटकेस ओढून घेऊन जाताना दिसून येतो. सुटकेस ओढूताना त्याला मेहनत पडतेय, याचा अर्थ सुटकेस भरलेली आहे हे समजून येते...म्हणजे सुटकेसमध्ये भुवनेश्वरीचा मृतदेह असावाच कारण भुवनेश्वरी कुठेच दिसून येत नाहीये... पुढच्या पुटेजमध्ये श्रीकांत सुटकेस लिफ्टने खाली घेऊन येताना दिसतो. खाली टक्सी उभी आहे. मधाशी या टक्सीनेच श्रीकांत आलेला होता. तो टक्सीवाल्याशी काहीतीरी बोलतो आणि टक्सीचालक अवजड सुटकेस श्रीकांतला टक्सीवर चढवायला मदत करतो... नंतर ते टक्सीत बसून तिथून निघू जातात. आता एक गोष्ट निश्चित झालेली व ती म्हणजे श्रीकांतने पत्ती भुवनेश्वरीचा काटा काढलेला आहे... पण श्रीकांतने असे व करावे ? नक्की दोघांत काय घडले होते ? पोलीस आता टक्सीचालकावा आपले लक्ष केंद्रित करतात. सीसीटीव्ही फूटेजमध्ये टक्सीची नंबरप्लेट व टक्सीचालकाचा चेहरा दिसून आलेला होता... थोड्या प्रथत्नांनंतर टक्सी मिळते. टक्सीचालकही मिळतो. पोलीस त्याला ताब्यात घेताव बोलते करतात. तो माहिती देतो. होय, श्रीकांतनेच सुटकेसमध्ये भुवनेश्वरीचा मृतदेह ठेवलेला होता व तो रुणालयामागील जंगलात जाळला. या कामात टक्सीचालकाने श्रीकांतला मदत केली. काराण श्रीकांतने त्याला भलीमोठी रक्म देऊ केलेली होती ! शिवाय, भुवनेश्वरी कोरेना डेल्टा वेरियंट प्लसच्या बाधेने मृत पावलेली होती... कोरेना डेल्टा श्रीकांतने जाळली, तर त्यात बिघडले कुठे, हा टक्सीचालकाचा सवाल होता. पोलिसांनी सरकारी रुणालयात चौकशी केली. भुवनेश्वरीची नावाची कोणतीही युवती तिथे कधीच दाखल नव्हती... भुवनेश्वरीच्या आई-वडिलांशी पोलिसांनी संपर्क साधला. होय, भुवनेश्वरीला कोरेना डेल्टा वेरियंटची बाधा झाल्याचा श्रीकांतचा त्यांना फोन आला होता पण भुवनेश्वरी त्याच दिवशी मरण पावल्याने सरकारी रुणालयाच्यांनी ताबडतोब मृतदेहाची विल्हेवाट लावली. फट श्रीकांतशिवाय कोणालाही अंत्यसंस्कारास उपस्थित राहण्याची परवानगा नव्हती... पण आई-वडिलांचा श्रीकांतच्या या बतावाणीवर अजिबाव विश्वास बसलेला नव्हता. श्रीकांत काहीतीरी लपवतोय असे त्यांनी मनापासून वाटत होते. त्यासाठीच त्यांनी भुवनेश्वरी बेपत्ता झाल्याच्या पोलिस फिराद दाखल केलेली होती. आता पोलिसांनी श्रीकांतवर लक्ष केंद्रित केले. त्याचा मोबाईल बंद असल्यामुळे तो कुठे लपून बसलेला आहे ते समजत नव्हते. त्यामुळे श्रीकांत कधी आपला मोबाईल चाच करतो, याकडे पोलिसांचे लक्ष लागले होते. दोन-तीन दिवस गेले आणि श्रीकांतने फोन चालू केला, मात्र त्याचे ठिकाण पोलिसांना सापडले व त्यांनी त्या ठिकाणी जाऊन श्रीकांतला उचलले. भुवनेश्वरीचा आणि श्रीकांत हे दोघेही सापटवेअर इंजिनियर. दोघेही बहुराषीच्या कंपनीनी कामाला होते. तरुण होते. चांगला पगार होता. ओळख झाली आपासी ओळखीचे रुपांतर आधी मैत्रीत व नंतर प्रेमात झाले. काही दिवस एकमेकांच्या आवडी-निवडी ओळखवण्यात गेल्यावर त्यांनी लापाचाची निर्णय घेतला. अर्थातच आल इज वेल असल्यामुळे घरच्यांचाही या लग्नास विरोध असण्याचे काही कारण नव्हते. तीन वर्षांपूर्वी लग्न झाला आणि १८ महिन्यांपूर्वी त्यांना मुलगी झाली. सगळ काही सुरळीत सुटकेस असताना अचानक कोविड काळ आला आणि लाकडाऊन लागले. या लाकडाऊनमध्ये कंपनीने श्रीकांतला कामावरून कमी केले. परंतु भुवनेश्वरीची नोकरी कायम होती. तिरुपतीला येताच श्रीकांतने व्हाट्हार अपवर एक भ्रष्टाचारविरोधी मंच स्थापन केला. काही तरुण त्याच्यासोबत जोडले गेले. या मंचाने मग एक उद्योग सुरु केला व ते म्हणजे भ्रष्टाचार करणाऱ्या बऱ्या सरकारी नोकराना भ्रष्टाचारास आनलाईन पुरावे पाठवून पकडून देण्याची धमकी देत पैसे उकलण्यामुळे सरकारी अधिकारी घाबरून या मंचाला पैसे देऊ तांगले. घरबसल्याची श्रीकांतने हा उद्योग सुरु केलेला पाहून भुवनेश्वरीचे पित्त खवलले. तिचे श्रीकांतला हे उद्योग थांबिवण्यास सांगितले. पण चांगला पैसा येते असल्यामुळे श्रीकांतने त्याकडे दुर्लक्ष केले. त्याचा उद्योग सुरुच राहिल व भुवनेश्वरीशी त्याचे रोजच वाजू लागले. २३ जूनच्या त्या दिवशी दोघांमधील वाद विकोपाला गेला व श्रीकांतने रागाच्या भराभुवनेश्वरीला जबर मारहाण केली. भुवनेश्वरी बेशुद्ध पडली. श्रीकांत तिचा गळा आवळला व तिला ठार केले. हा सर्व प्रकार १८ वर्षांच्या तान्हुलीसमोरच घडत होता. भुवनेश्वरी ठार झाल्यावर श्रीकांत शांत झाला. पण आता मृतदेहाचे काय करायचे ? विल्हेवाट कशी लावायचे ? जगापासून हे पाप केसे लपवायचे आणि जगाला सांगायचे काय श्रीकांत विचार करू लागला. इंजिनियर असल्यामुळे त्याचे डोके चांगला चालू लागले. सध्या कोरोना काळ आहे.

बातम्या

सोमवार दि. २० सप्टेंबर २०२९ ते रविवार दि. २६ सप्टेंबर २०३०

ફોર્મ સંદેશ

क्षादार बसला. त्यानंतर तिथ आपापल्या घरी परत आल. दुसऱ्या दिवशा २५ अॅगस्ट रोजी कैलासने प्रकाशला सोबत घेत चोपडा गाठले. सोबत मद्याचा बंपर पॅक देखील कैलासने प्रकाशसाठी विकत घेतला. चोपडा येथे गेल्यावर कैलासच्या पैशावर प्रकाशने त्याचे काही विशीष्ट शौक देखील पुर्ण केले. काय हवे - नको त्याची कैलासने प्रकाशला विचारणा केली. त्यानंतर रात्री नऊ वाजेच्या सुमारास दोघे जण एका हॉटेलमधे मद्यप्राशन करण्यास बसले. यावेळी कैलासकडे एक धारदार कठर होते. त्या कठरने प्रकाशला जिवानिशी ठार करण्याचा विचार कैलासच्या मनात चमकला. तसा प्रयत्न देखील त्याने करून पाहीला. मात्र कैलासची हिंमत झाली नाही. त्यामुळे तो या कृत्यापासून माघारी परतला. त्यानंतर अमळनेर येथील हाशीमजी प्रेमजी या व्यापारी संकुलात असलेल्या कैलासच्या दुकानावर दोघे आले. त्या ठिकाणी पुन्हा दोघांनी मद्यप्राशन केले. त्यानंतर दोघे आपापल्या घरी परतले.

२६ अॅगस्ट रोजी प्रकाशचा कायमचा काटा काढण्याचे कैलासने मनोमन ठरवले. त्याने तशी मनाची तयारी देखील केली. त्यासाठी कैलासने सकाळी साडेअकरा वाजेच्या सुमारास एका जनरल स्टोर्समधून किंचनमधे वापरला जाणारा एक धारदार चाकू विकत घेतला. आज प्रकाशला या जगातून कायमचे हवधार करण्याचे कैलासने मनाशी पक्के ठरवले होते. त्यानुसार त्याने नियोजन केले. सायंकाळी कैलासने प्रकाशला मद्याच्या नशेत धुंद करण्यासाठी एक लिटर मद्याचा बंपर पॅक विकत घेतला. ठरल्यानुसार सायंकाळी नियोजीत हॉटेलवर दोघे एकत्र आले. तेथे दोघांनी मद्यप्राशन केल्यानंतर दोघे पुन्हा अमळनेर येथील कैलासच्या दुकानावर परत आले. प्रकाश मद्याच्या धुंदीत असतांना कैलासने त्याच्याकडे केबल वायर कापण्याचा मुळ विषय बाहेर काढला. त्यावेळी प्रकाश कबुल झाला व खेरे बोलू लागला. त्याने कबुल केले की त्याच्या केबल कनेक्शनच्या वायरी कापण्यासाठी त्याला प्रतिस्पर्धी केबल ऑपेरेटरकडून पैसे मिळत होते. केबलच्या वायरी प्रकाश कापत असल्याचे स्पष्ट झाले होते. त्याने कैलासकडे तशी कबुली देखील दिली होती. त्यामुळे आतापर्यंत शांत असलेला व त्याच्यावर मद्यपानासह जेवणासाठी पैसे उधळणारा कैलास जाम भडकला. त्यावेळी रात्रीचे साडे अकरा वाजले होते. रात्र बरीच झालेली असल्यामुळे परिसरातील सर्व दुकाने बंद झाली होती. दुकान बंद करून कैलाससह प्रकाश बाहेर व्हरांड्यात आला. त्यावेळी दोघात केबलच्या वायरी कापण्यावरून पुन्हा वाद सुरु झाला. तो वाद कैलासने सुरु केला होता. कैलासने त्याचेळी त्याच्याजवळ असलेला धारदार चाकू बाहेर काढला. कैलासने चाकूचा वार प्रकाशवर केला. वार चुकवण्यासाठी प्रकाश खाली वाकला. खाली वाकताच तो चाकू प्रकाशच्या गळ्याला लागला. चाकू गळ्याला लागताच प्रकाश खाली कोसळला. खाली कोसळलेल्या प्रकाशच्या मानेवर कैलासने दोन वेळा वार केले. गळ्यावर धारदार चाकूचे वार बसल्यामुळे प्रकाश तेथेच ठार झाला. प्रकाश ठार झाल्याचे दिसताच कैलासने त्याचा मोबाईल काढून घेतला. तो मोबाईल व रक्ताने माखलेला चाकू अशा दोन्ही वस्तु कैलासने दुकानातील टेबलच्या ड्रावरमधे ठेवून दिल्या. त्यानंतर कैलास आपल्या घरी परतला. दुसऱ्या दिवशी २७ अॅगस्ट रोजी कैलास सकाळी लवकर उठला. भल्या पहाटे लवकर उठून त्याने अंधोळ आटोपली. रक्ताने भरलेला शर्ट त्याने पटापट धुउन काढला. कुणाला काही न सांगता कुणाशी फार काही न बोलता त्याने चोपडा तालुक्यातील विरवाडे येथे सासरवाडी गाठली. दरम्यान सकाळी प्रकाश चौधरीचा रक्ताच्या थरोळ्यातील मृतदेह परिसरातील लोकांच्या नजरेस पडला. घटनास्थळी गर्दी जमण्यास वेळ लागला नाही. या घटनेची वार्ता अमळनेर शहरात वा-यासारखी पसरली. अमळनेर पोलिस स्टेशनला या घटनेची माहिती मिळताच पो.नि. जयपाल हिंर यांच्यासह स.पो.नि. राकेशसिंग परदेशी, अंमलदार सुनिल हटकर, हे.कॉ. किंशोर पाटील, प्रमोद पाटील, पोलिस नाईक मिलींद ब्राह्मणे आर्दीनी घटनास्थळ गाठले. मयत प्रकाश याचे बडील दत्तात्रय चौधरी यांना या घटनेची माहिती मिळताच ते देखील घटनास्थळी हजर झाले. आपल्या मुलाचा मृतदेह बघून त्यांनी हंबरडा फोडला. आपल्या मुलाचा व केबलचा व्यवसाय करणारा कैलास शिंगाणे यांच्यात गेल्या कित्येक दिवसांपासून व्यवहाराचा वाद असल्याचे त्यांना माहिती होते. घटनास्थळ देखील कैलासच्या दुकानाजवळचे असल्यामुळे त्या वादाची किनार या हत्येला असावी असा संशय त्यांनी पोलिसांकडे व्यक्त केला. दत्तात्रय चौधरी यांनी दिलेल्या फिर्यादीनुसार अमळनेर पोलिस स्टेशनला गुन्हा दाखल करण्यात आला. सदर गुन्हा भाग ५ गु.र.न. ३६१/२१ भा.द.वि. ३०२ नुसार दाखल करण्यात आला. पोलिस पथकाने घटनास्थळासह मृतदेहाचा पंचनामा केला. त्यानंतर मृतदेह शवविच्छेदकामी रुणालयात नेण्यात आला. मृतदेहाची ओळख पटलेली होती. घटनास्थळ असलेल्या संकुल परिसरातील सीसीटीव्ही फुटेज तपासाकेला असता संशयित कैलास शिंगाणे हा मयत प्रकाश चौधरी याच्यासोबत असल्याचे आढळून आले. त्यामुळे कैलाश शिंगाणे याच्यावर पोलिसांचा संशय अजूनच बळावला. खबऱ्यामार्फत तपास केला असता संशयित कैलास शिंगाणे हा चोपड्याच्या दिशेने गेला असल्याची माहिती पोलिसांना समजली. स.पो.नि. राकेशसिंग परदेशी यांनी आपले कौशल्य वापरत संशयित कैलास शिंगाणे याचे घर गाठून त्याच्या पत्नीला चौकशीकामी ताब्यात घेतले. कैलास शिंगाणे याच्या पत्नीच्या माध्यमातून त्याच्याशी फोनवर संपर्क साधण्यात आला. त्याच्या पत्नीने त्याला फोन लावत तो कुठे आहे याची माहिती घेतली. पत्नीचा फोन असल्यामुळे साहजीकच कैलासने तो फोन उचलला. पत्नीने विचारलेल्या माहितीनुसार त्याने आपण चोपडा येथे असल्याचे सांगीतले. संशयीत कैलास शिंगाणे चोपडा येथे असल्याचे समजताच पोलिस पथकाने विनाविलंब चोपडा गाठले. संशयित शिंगाणे यास पोलिस आपल्या मागावर असल्याचा संशय आला. त्यामुळे तो तेथून पसार होण्याच्या बेतात असतांनाच पोलिस अंमलदार सुनील हटकर व कॉन्स्टेबल मिलींद भामरे यांनी त्याला शिताफीने ताब्यात घेत अमळनेर पोलिस स्टेशनला आणले. त्याला अटक करण्यात आली. संशयीत आरोपीच्या रुपात कैलास शिंगाणे यास अमळनेर न्यायालयात हजर करण्यात आले. न्यायालयाने सुरवातीला त्याला पोलिस कोठडीत ठेवण्याचे आदेश दिले. पोलिस कोठडीत असतांना कैलासने आपला गुन्हा कबुल केला. पैशांच्या व्यवहारातून मयत प्रकाश चौधरी आपल्यासोबत वाद घालत होता. त्या वादातून तो आपल्या केबल कनेक्शनच्या वायरी वारंवार तोडून टाकत होता. त्यामुळे मद्याच्या नशेत त्याच्याकडून सत्य वदवून घेतल्यानंतर आपली खात्री झाली व संतापात त्याची हत्या केल्याचे कैलासने पोलिस कोठडीत असून या प्रकाशचा पुढील तपास पो.नि. जयपाल हिंर यांच्या मार्गदर्शनाखाली सुरु आहे. त्यांना स.पो.नि. राकेशसिंग परदेशी, अंमलदार सुनिल हटकर, हे.कॉ. किंशोर पाटील, प्रमोद पाटील, पोलिस नाईक मिलींद ब्राह्मणे आर्दीने सहकार्य लाभत आहे.

का हा गाई अशा असतात का त्यात राजकारण करायचे नसते. खास करून देशाच्या सुरक्षेच्या बाबतीत तरी राजकारण करू नये. पण आता सुरक्षा यंत्रणाही राजकारण करू लागल्या आहेत. दिल्लीच्या स्पेशल सेलने ज्या सहा दहशतवाद्यांना अटक केली आहे. त्यातील जान मोहम्मद नावाचा एक दहशतवादी मुंबईतील आहे. पण दिल्ली पोलिसांच्या स्पेशल सेलने जान मोहम्मदला अटक करताना मुंबई पोलिसांना कळवले नव्हते किंवा या दहशतवाद्याबद्दल मुंबई एटीएसच्या किंवा महाराष्ट्रातील गुप्तचर संघटना कोणतीही माहिती नव्हती ही बाब काहीशी चमत्कारिक आहे. याचा अर्थ देशातील राज्य राज्यांमधील सुरक्षा आणि तपास यंत्रणांमध्ये समन्वय नाही. आता महाराष्ट्र एटीएस जान मोहम्मद बाबतची माहिती सांगताना त्याला दिल्ली पोलिसांनी राजस्थानातील कोटा मधून पकडले. कारण केंद्रीय गुप्तचर यंत्रणांनी तशी माहिती त्यांना दिली होती. महाराष्ट्रात राहणाऱ्या एका दहशतवाद्यांची माहिती गुप्तचर संघटनांनी दिल्ली पोलिसांना देणे आणि दिल्ली पोलिसांनी परस्पर मुंबईत

महाराष्ट्र एटीएसचे अपयश?

यवून महाराष्ट्र एटीएसला त्याचा माहता न दता जान माहम्मद
याला उचलणे हा सगळा प्रकार देशातील तपास यंत्रण
मधल्या राजकारणाची साक्ष देत आहे. असे जर व्हायल
लागले तर या देशाच्या अंतर्गत आणि बाह्य सुरक्षेत अनेक
त्रुटी राहू शकतात आणि त्याचा फायदा देशद्रोहांना होउला
शकतो. एटीएस कोणत्याही राज्याची असो त्यांच्यात समन्वय
असायलाच हवा किंवा त्यांच्याकडे असलेली माहिती त्यांना
परस्परांना शेअर करायलाच हवी, तरच दहशतवादी कारवाय
रोखण्यात तपास यंत्रणांना यश येईल. राहता राहिला सवार
आयबी, सीबीआय आणि रॉ सारख्या प्रमुख गुप्तच
संघटनांचा! तर त्यांच्याकडे दहशतवाद्यांच्या बाबतीत जे
माहिती उपलब्ध असेल ती त्यांनी संबंधित राज्याच्या
एटीएसला कळवायला हवी होती, पण ती त्यांना कळवले
नाही आणि परस्पर दिली पोलिसांनी कारवाई केली म्हणजे

महाराष्ट्र एटीएसवर कद्राय तपास यत्रणाच्या विश्वास नाहा आ
समजायचे की केंद्रीय तपास यत्रणा केंद्रातील भाज
सरकारच्या ताब्यात असल्याने व महाराष्ट्रात भाजप विरो
सरकार असल्याने दहशतवाद विरोधी कारवाईचे महारा
एटीएसला श्रेय मिळू नये असा तर हेतू नव्हता. आणि त
काही असेल तर देशाच्या सुरक्षेसाठी खूप घातक आहे. कार
पकडण्यात आलेल्या दहशतवादांकडून मिळालेल्या माहिती
नुसार दिलीतील तीन आणि मुंबईतील दोन ठिकाणे त्यांच्या
रडारवर होती आणि जान मोहम्मदला मुंबईतील अट्टल गुन्हेगार
त्यांचा साथीदार होता. जान मोहम्मद यांच्यावर मुंबईच्या
पायथूनी पोलीस ठाण्यात २० गुन्ह्यांची नोंद आहे, पण त
दहशतवादी कारवायांमध्ये सामील आहे याची माहिती मुंबई
पोलीस किंवा एटीएसकडे नव्हती आणि त्याचाच फायदा घेऊन
दहशतवादी मुंबईची रेखी करून गर्दीच्या दोन मोठ्ठ

ठिकाणाना टागत करणार हात. पण याचा माहृता महाराष्ट्र एटीएस किंवा राज्यातील गुपचर संघटनांना नव्हती. समज दिली पोलिसांनी जान मोहम्मदला पकडलेच नसते तर? ऐन सणासुदीच्या काळात मुंबई शहर दहशतवादी घटनांनी हादरले असते आणि हे सगळ केवळ सुरक्षा आणि तपास यंत्रणा मधील राजकारणामुळे घडले. केंद्र आणि राज्य सरकारने सुद्धा याची गंभीर दखल घ्यावी. राजकीय क्षेत्रातील घाणेरडे राजकारण सुरक्षा यंत्रणांमध्ये येणार नाही यासाठी आतापासूनच काहीतरी उपाययोजना कराव्यात. कारण मुंबई शहर नेहमीच दहशतवाद्यांच्या हिटलिस्टवर असते. त्यामुळे मुंबईवर आघात करण्याच्या दहशतवाद्यांच्या कोणत्याही योजनेबद्दल गुप्तचर संघटना किंवा देशातील कोणत्याही राज्यातील एटीएसला काही माहिती असेल तर त्यांनी तात्काळ ती महाराष्ट्रातील तपास यंत्रणांना कळवणे गरजेचे आहे. अन्यथा तपास यंत्रणांच्या या राजकारणात हजारो लोकांचा जीव जाऊ शकतो. आणि त्याचा तोटा त्या शहरालाच नाही तर संपूर्ण भारतात भोगावा लागेल.

मराठवाडा आद्य मराठों भाषकाचो भूमो! |

मराठवाडा मुक्ती संग्रामदिनानिमेत्त घतलेला मागोवा

म राठवाडा हा मराठा भाषकाचा
आद्यप्रांत आहे. सातवाहन
काळात पहिल्या शतकात भारतभर
विविध प्राकृत भाषा बोलल्या जायच्या
त्यावेळी पैठण राजधानी असलेल्या या
प्रदेशात महाराष्ट्री प्राकृत बोलली
जायची नव्हे ती त्यांची राजभाषा
होती... एवढेच नव्हे तर पहिला
गुनाढ्य कृत लिखित ग्रंथ बृहदकथा
हाही प्राकृत मध्ये लिहला गेला.
गोदावरी आणि मन्याड खोरे बालाघाट
डोंगर रंगाच्या आसपासचा कमी
पाण्याचा पाणी सारीत मरेला त्यापासूने

स्थानमुळे भातक विकास तुलनाना कमी झाला पण इथल्या दूरदृष्टीच्या नेतृत्वाने या भौगोलिक स्थितीवर मात कणारे प्रकल्प राबविले. आताही राबविले जात आहेत. मराठवाड्याला तमाम भारतीयांपेक्षा स्वातंत्र्यासाठी एक वर्ष अधिकची प्रतिक्षाही करावी लागली ती कशी ते पाहण्यासाठी थोडा मागोवा. १७ सप्टेंबर हा दिवस मराठवाडा मुक्ती संग्राम दिन म्हणून साजरा केला जातो. स्वातंत्र्य सैनिकांच्या प्रदर्धे लढव्यानंतर हैदराबादाची परिस्थिती १९४५ पर्यंत शापात राहीली असाऱ्याची आरागांबाद/प्रतानन्दांची शिक्षण, आरोग्य, प्रकल्प नगरविकास, पायाभूत सुविधा, कृषी विविध क्षेत्रात मराठवाड्याचा उत्तम कायापालट घडवणारे अनेक विषय निर्णय राज्यातील विद्यमान सरकारांनी आहेत. त्यांची कालबद्ध अंमलाची कठन येथील विकासाची प्रक्रिया गतिमान केली जाईल, असाऱ्याचे मुख्यमंत्री श्री. उद्धव ठाकेरांनी मराठवाडा मुक्ती संग्राम दिनी व्यतीकरण करावाचारी आवाज दिनानिमित्त आणली गेली. नवराषेद्वारा मराठवाडा

पाण्याचा पण सुपीक प्रदेश त्यामुळ तगर (तर-
ढोकी) इथं सापडलेल्या प्राचीन अवशेषावरून हा
प्रदेश ग्रीक रोमांबोराबर व्यापारी संबंध ठेवून होता याचे
पुरावे पुरातत्व तज्ज्ञाकडे आहेत. या अशा सुपीक
प्रदेशावर अनेक राजांनी राज्य केले. त्याच्या तुरळक
खुणा आज पर्यंत संशोधकांच्या नजरेत आल्या.
अजूनही डोळस संशोधन होणं गरजेचं आहे. त्यादृष्टीने
प्रयत्न सुरु आहेत. १९०३ मध्ये सीपी ऐंड बेरारच्या
विभाजना नंतर इतर भागासारखी शैक्षणिक प्रगती
झाली नाही, साप्राज्य विस्तारक आणि आधुनिक
जगाच्या विकासाची ओळख करून देणाऱ्या
ब्रिटीशांनी (ते वाईट होते त्यांनी स्वार्थासाठी का होईना
इंग्रजी शिक्षणाची बीज पेशून भारताला पुन्हा वैशिष्ट्य
बनविण्याला प्रारंभ केला होता) मराठवाडा वगळून
भारत भर मिशनरीज शाळा सुरु केल्या. इंग्रजी सारखी
जगाची ओळख करून देणारी भाषा अवगत करून
दिली. तो अनुशेष १९४८ नंतर अनेक प्रागतीक
विचारांच्या लोकांनी भरून काढण्याचा प्रयत्न केला.
त्या प्रयत्नाला यश आलं. शिक्षणासारखं मूलभूत
परिवर्तनाचं माध्यम लोक चळवळ म्हणून पुढे आलं.
त्यामुळे पुढच्या काळात महाराष्ट्राला अनेक बुद्धीजीवी
व्यक्ती या भूमीने दिले. ह्या भूमीने मराठी माणसात
अमूलाग्र बदल घडविणाऱ्या भागवत संप्रदायाचा पाया
घातला... या सुपीक जमिनीत पावसाच्या अल्प
प्रमाणामुळे म्हणावं तेवढं पीक आलं नसेल पण मेंदू
सुपीक असल्यामुळे अनेक मानवी विकासाच्या
चळवळी या भूमीने निर्माण झाल्या. मानवी विकासात
नेहमीच प्रागतिक असलेल्या या परदेशात भौगोलिक

माहिती अधिकारी, लातू

मराठवाड्याचा फायपालट घडवणाऱ्या प्रकल्पाचा वित्त अभिवृद्धीवर्णन फर्णार - उद्घव ठाकर

आरगाबाद/प्रातानधि

विकास, पायाभूत सुविधा, कृपी विध क्षेत्रात मराठवाड्याचा आपापालं घडवणारे अनेक महाराज्यांची राजायातील विद्यमान सरकारने देहेत. त्यांची कालबद्द अंमलबजून येथील विकासाची प्रक्रिया अमान केली जाईल, असा यांची श्री. उद्धव ठाकरे ठवाडा मुक्ती संग्राम दिनी व्यक्त ठवाडा मुक्ती संग्राम दिनानिमित्त अंतिम दृश्यापेता प्रवाहात

गगरपालकच्या संद्विध
ख्यमंत्री श्री. ठाकेर यांच्या
बोधित करताना ते बोलत
र्थ राज्यमंत्री डॉ. भागवत
या थोरात, उद्योग मंत्री तथा
भाई, उच्च व तंत्र शिक्षण
फलोत्पादन मंत्री संदीपान
सत्तार, खासदार सम्यद
ल देसाई, सर्वश्री आमदार
डॉ, अतुल सावे, संजय
कायंदे, प्रदीप जैस्वाल,
र चंद्रकांत खैरे, विभागीय
ष पोलिस महानिरीक्षक
युक्त डॉ. निखील गुप्ता,
नपा प्रशासक तथा आयुक्त
पोलिस अधीक्षक मोक्षदा
र आणि विविध क्षेत्रातील
उवाडा मुक्ती संग्राम दिन हा
तब्बल १३ महिन्यानंतर
मराठवाडा मुक्त झाला.
ई शौफ आदीसह अनेक
य, अत्याचाराचा प्रतिकार
वैरवास्पद उल्लेख करून
अज्ञात सर्व वीर, वीरांगना
तो हुपूरुष वल्लभभाई पटेल
पत्करल्यानंतर देशाच्या
सी स्वतंत्र्य झालेल्या
करण्याचे कार्य शासन
१९१

असल्याचा वाहा दुन मुख्यमंत्री त्रा.ठाकरे म्हणाऱ्या
वाडा संतांची भूमी आहे. या संतांच्या भूमीमध्ये पै
उकाणी संतपीठाची स्थापना करण्यात आली आहे.
ठोठाचे विद्यापीठ होण्यासाठी प्रयत्न करण्यात येईल.
पाणी जगातील संशोधक, अभ्यासासाठी यावेत, अ-
ता आहे. संतपीठाची जबाबदारी डॉ. बाबासाहे
डकर मराठवाडा विद्यापीठाकडे देण्यात आलेली अ-
जुलमी निजामी राजवटीच्या खुणा पुसून काढण्यास
बाबाद जिल्हा परिषदेकडील १४४ निजामकालीन शा-
र्वांग वर्गखोल्या या नव्याने बांधून त्यांचा पुनर्विक-
यात येऊन वैभव प्राप्त होतील अशा शावा उभारण्या
आहेत. मराठवाड्यातल्या पहिल्या जागतिक दर्जाची
ट्रॅक्टरीक ट्रॅकचे काम औरंगाबाद विभागीय क्रीडा संवर-
वेगाने पूर्ण करण्यात येणार आहे. औरंगाबाद
गदनगर रेल्वे मार्गाला चालना दिली जाईल. जेणेका
वाड्यातील उद्योग व्यवसायास फायदा होईल.
बाबाद - शिर्डी हवाई सेवा सुरु होऊ शकते का याच
पर करण्यात येत आहे, असे मुख्यमंत्र्यांनी यावे
तले. श्री.ठाकरे म्हणाले, औरंगाबादेत नव्याने समारोह-
रा-देवळाई भागात भूमिगत मलनिःसारणाची, विविध
रस्त्यांच्या डांबरीकरणाची कामे करण्यात येत आहेत.
बाबादची तहान भागवणारा आणि खूप काळ आ-
पाहत असलेल्या १६८० कोर्टीच्या पाणी पुरव-
त्पाचे कामही वेगाने सुरु आहे. हिंदूहदय सप्री-
तासाहेब ठाकरे समृद्धी महामार्गाचा फायदा
वाड्याला होणार आहे. औरंगाबाद- शिर्डी मार्ग
बाबाद करण्यात येईल. समृद्धी महामार्गाला जोडणारा
.४८ कि.मी.च्या जालना - नांदेड महामार्गाला देखी

शासकाय वैद्यकीय महाविद्यालय उभारण्यात येणार आह. परभणी शहरात भुयारी गटार योजना, अतिरिक्त पाणी पुरवठा योजनेचाही विचार सुरू आहे. तसेच उस्मानाबाद वैद्यकीय महाविद्यालय, भूमिगत गटार योजनेचे कामही सुरू आहे. हिंगोली येथे हळद प्रक्रिया उद्योगास प्रोत्साहन देण्यात येत आहे. हिंगोलीतील दिव्यांग पुनर्वसन केंद्रासाठी सहा कोटी रुपयांचा निधीही देण्यात येणार आहे. औरंगाबादेतील घृष्णेश्वर मंदिर सभामंडपाचा विकास, हिंगोली जिल्ह्यातील औंढा नागनाथ मंदिर परिसर, नाथ मंदिर परिसराचा विकासही करण्यात येणार आहे. निधीअभावी कोणताही प्रकल्प, योजना खडकाणार नाही, असेही मुख्यमंत्री ठाकरे म्हणाले. शेतकऱ्यांना दिवसा वीज पुरवठा करण्यासाठी राज्यात मुख्यमंत्री सौर कृषी वाहिनी योजनेत ३६० मेगा वॅट सौर प्रकल्प उभारण्यात आलेले आहेत. त्यापैकी ११९ मेगा वॅट प्रकल्प मराठवाड्यात तसेच मराठवाड्यातील लातूर जिल्ह्यातील टेंभी आणि बीड जिल्ह्यातील वडवणी येथे येत्या वर्षात जवळपास २०० मेगा वॅट सौर प्रकल्प उभारण्यात येणार आहेत, असेही मुख्यमंत्री श्री. ठाकरे यांनी सांगितले. मागील दोड वर्षात जनतेने संयम व जिद्दीने कोरोनाविरुद्धची लढाई जिंकली आहे. यापुढेही स्वर्यंशिस्त, कोरोना प्रतिबंधात्मक उपाययोजनांचे पालन करत आपण कोरोनाविरुद्धची लढाई जिद्द, संयम व स्वर्यंशिस्तीच्या माध्यमातून जिंकणार असल्याचेही श्री. ठाकरे म्हणाले. प्रारंभी मुख्यमंत्री श्री. ठाकरे यांच्यासह इतर मान्यवरांनी मुक्ती संग्रामातील हुतात्म्यांना श्रद्धांजली अर्पण केली. स्मृती स्तंभास पुष्पचक्र अर्पण करून अभिवादन केले. पोलिस दलाकडू हवेत तीन फैरी झाडून मानवंदना देण्यात आली. कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन प्रवीणा कन्नडकर यांनी केले.

महामानव डॉ.बाबासाहेब आबेडकर याचे हैद्राबाद मुक्तिसग्रामात महत्त्वाचे योगदान!

म हानानव डापर बाबासाहेब आबृकर पाय ह्यारावाद मुक्तिसंग्रामात महत्वाचे योगदान आहे. परंतु काही लेखकांनी हैद्राबाद मुक्ती संग्रामाचा इतिहास जसा घडला आहे तस जगासमोर मांडला नाही. काही लेखकाने हैद्राबाद स्टेट कॉर्प्रेस, कॉर्प्रेस हिंदुमहासभा, स्वामी रामानंद ठीर्थ, बॅरिस्टर विजय विद्यालंकर, वकील वर्ग यांचा उदोउदो केला. मराठवाड्यातील न्यायाधीश लक्षण कापसे, प्राध्यापक, डॉक्टर एस. एस. नरवडे यांनी आधुनिक संशोधन करून हैद्राबाद मुक्ती संग्रामाचा खरा इतिहास जनतेसमोर मांडला. बाबासाहेबांनी मुर्बई येथील दादर येथे अस्पृश्यांचे अधिवेशन १९३६ मध्ये बोलाविले. हैद्राबाद येथील व्यंकटराव यांचा अध्यक्षतेखाली हे अधिवेशन भरले. या अधिवेशनसत हैद्राबाद संस्थानातील समस्या सोडविण्यासाठी विविध ठराव पारित केले. त्यावेळी म्हणे निजामाने काही करोडो रुपये देऊन त्यांचे लोक बाबासाहेबांना भेटण्यासाठी पाठविले. पण बाबासाहेबांनी त्यांची भेट घेतली नाही. निजामाने वीस लाख रुपये निधी व ३०० पगारी मौलवी इस्लामच्या प्रचारासाठी नेमले होते. हिंदुनी ठरवलेल्या दालित वर्गाला मारून मुसलमान बनविण्याचे प्रकार काही ठिकाणी घडले. त्यावेळी दलीतांना हो मुसलमान का कापू मान अशी परस्थिती निजामाने निर्माण केली होती. दलीतांना अशा अनेक अत्याचारांना तोंड द्यावे लागेल. तत्कालीन वेळी बाहेरील पुढाऱ्याना संस्थानात सभा-संमेलने घेण्यास बंदी होती. त्यामुळे दलितांवर होणाऱ्या अन्याय अत्याचारांना वाचा फोडण्यासाठी औरंगाबादच्या कार्यकर्त्यांनी १९३८ साली समक्रणपुर चाळीसगाव येथे डॉक्टर बाबासाहेब आंबेडकरांची सभा आयोजित केली. या अधिवेशनात बाबासाहेबांनी लोकांमध्ये आत्मविश्रावास निर्माण केला व त्यांचे प्रश्न मार्गी लावण्याचे आश्रवासन दिले. तसेच सोलापूर येथे २३ फेब्रुवारी १९४१ रोजी महार मांग हक्क परिषद आयोजित करून मराठवाड्यातील लोकांना हक्कासाठी लढण्याचा इशारा दिला व मार्गदर्शन केले. जुलै

१९८९ चव्य डायरेट बाबासाहेब जावहरलाल यास्त्रियांचा मंत्रिमंडळात समावेश करण्यात आला. २० सप्टेंबर १९४० रोजी निजाम राजवटीतील सिंकंदराबाद येथे बाबासाहेबांचा शेड्युल कास्ट फेडरेशनच्या वर्तीने भव्य सत्कार आयोजित करण्यात आला. निजामाने अन्यायात्मक थांबावेत दलीतांना योग्य व पुरेशी संरक्षण द्यावे. त्यांना शैक्षणिक सोयी सवलती उपलब्ध करून द्याव्यात व कर्तव्य पार पाडावे. असे परखड विचार बाबासाहेबांनी मांडले. पंडित जवाहरलाल नेहरू यांनी १३ डिसेंबर १९४६ रोजी संविधान सभेत भारतीय राज्यघटनेचे ध्येय उद्घेष्ट मांडली. बौरिस्टर मुकंदराव जयकर यांनी उपसूचना मांडली. परंतु कांग्रेसवाल्यांनी त्यांना विरोध करून खाली बसवले. डॉक्टर बाबासाहेब आंबेडकर हे कांग्रेसवाल्यांची एक नंबरचे शत्रू समजाती जायचे. त्यांचे नाव घटनेच्या अध्यक्षपदी निवड करण्यासाठी डॉक्टर राजेंद्रप्रसाद यांनी पुकारले. परंतु कांग्रेसवाले विरोध करायला भाई सारूप्यात तयार होते. बाबासाहेबांनी भाषणाला मुरुवात केली. आपण आतापर्यंत घराघरात विभाग होतो, सर्व विसरून भारत सामर्थ्यशाली बनवण्यासाठी खांद्याला खांदा लावून काम करूया, जगातील कोणतीही शर्ती आपल्याला अडवू शकणार नाही. मुस्लिम एकसंघ भारताची फालण करून पाकिस्तानची मागणी करीत आहेत. खर तर त्यांनी भारतात राहण्याचा हिताचे आहे हे त्यांना एक दिवस कळून येईल! बाबासाहेबांचा तसे विचार हैदराबाद विषय होते. निजामाने हैदराबाद संस्थान भारतात विलीन करावे हा बाबासाहेबांचा विचार होता. बाबासाहेबांनी शेड्युल कास्ट फेडरेशनच्या कार्यकर्त्यांना, जनतेला हैदराबाद संस्थान मुक्त करण्यासाठी व भारतात विलीन करण्यासाठी निजामाच्या विरुद्ध कार्यकरणाचे आदेश दिले. औरंगाबाद जिल्ह्यातील कन्नड चे भाऊसाहेब मंडळ उस्मानाबादचे व्यापार नादेडचे हरिहरराव सोनुले परभणी डी.एन. मोरे बीड जिल्ह्यातील बीडचे केशवराव कांबळे आमदार माधवराव सर्वई, पाटोदा तालुक्यातील होळीचे गजाबा शिरसाट, गणपती

संस्थानात काम करणाऱ्या बन्याच सैनिकांना पेन्शन मिळत होते

मिळत आहे. मुक्तिसंग्रामात दलितावर विचित्र कामगिरी सोपविष्ण्य आली होती. त्यावेळी शिंदीच्या झाडा पासून निजामाला चांगले उत्पन्न मिळत होते. त्यापासून तयार केलेली दारू गांजा अफू विकली जायचे सिंधी बहुजन समाज पित असे पण ती झाडे तोडण्याचे काम दलितांना दिले ते त्यांनी प्रामाणिक पणे पार पाढली. ती लाखो झाडे तोडली नसाव तर ते उत्पन्न भारत सरकारला राज्याला मिळाले असते. हैदराबाद संस्थान भारतात विलीन करणे सोपे नव्हते. निजामाने पाकिस्तान कळून सैन्यावर मदत घेण्याचे प्रयत्न केले. त्यासाठी काही कोटी पाकिस्तानला दिले निजामाने त्यावेळी स्वतःचे सैन्य उभासले व लाल किल्यावर हैदराबाद झेंडा फडकवण्याचे स्वप्न पहात होता. त्यासाठी कोटी रुपये खर्च केले निजामाने डॉक्टर बाबासाहेब आंबेडकरांना युनो मध्ये जाऊन स्वप्न हैदराबादचे प्रतिनिधित्व करण्यास व आंतरराष्ट्रीय कोर्टात स्वतंत्र हैदराबाद बाजू मांडण्याची विनंती केली होती, पण बाबासाहेबांनी त्यास स्वप्न नकार दिला व निजामाला सल्ला दिला की तुम्ही भारताच्या संघराज्य विलीन होणे तुमच्या हिताचे आहे. निजामाने बाबासाहेबांना कोटी करोड रुपये दिले असते पण बाबासाहेबांनी निजामाची विनंती फेटाळून लावली. हैदराबाद संस्थान विरुद्ध पोलिस कारवाई करणे याबाबत भारतात गृहमंत्री व उपप्रधानमंत्री यांनी आंतरराष्ट्रीय कायदे याविषयी वेळोवेळा डॉक्टर बाबासाहेब आंबेडकर यांचा सल्ला घेतला. व त्या सल्ल्याप्रमाण पोलीस कारवाई केली. ही बाब आंतरराष्ट्रीय न्यायालयाचे अनेक लेखकांनी नमूद केली नाही. हैदराबाद मुक्ती संग्रामाच्या बाबतीत अत्यंत महत्वाच्या बाबी आहेत. जे. ए.च. भयाने निजामाला व रजाकारासाठी देण्याची भूमिका घेतली. कारण भयाला मंत्रिपदाचे डोहाळे लागले होते. डॉक्टर बाबासाहेब आंबेडकरांनी एक पत्रक काढले हैदराबाद

सत्स्वान भरतात परेण यज्हाप जता नुदा ठारून नाडता हाता.
निजामाविरुद्ध काढलेली पत्रके वर्तमानपत्रात प्रसिद्ध केली. फ्री प्रेस
जनरल ५ जून १९४७ बॉम्बे क्रॉनिकल, १८ जून १९४७ इंडिया, ८ जुलै
१९४७ स्टॅंडर्ड २८ नोवेंबर १९४७ त्यामुळे त्यांनी शेड्ग्यूल कास्ट
फेडरेशनला निजामाच्या विरोधात तीव्र भूमिका घेतली. ११ जून १९४७
ला निजामाने मुस्लिमांच्या मागणी अनुसार हैद्राबाद संस्थानच्या
स्वातंत्र्याची घोषणा केली. तेव्हा बाबासाहेब म्हणाले भारतातील संघराज्य
व्यतिरिक्त संस्थानांना स्वतंत्र अस्तित्व नाही. संस्थाने भारताचे अविभाज्य
भागच आहेत. बाबासाहेबांच्या भूमिकेमुळे संस्थानातील एसीएफ चे
कार्यकर्ते व अनुयायी यांनी निजामाविरुद्ध च्या मुक्तिसंग्रामात त्यांच्यावर
सोपविलेल्या कामगिन्या प्रामाणिकपणे पार पाडल्या. रजाकायर्ने
दलितांवर अनन्वित अत्याचार केले. त्यांची घरे दारे जाळली, जमिनी
हडप केल्या, घरदार सोडली. विशेष म्हणजे महाराष्ट्राने निजामाला साथ
दिली हा खोटा इतिहास सांगितला जातो. उलट पाटील, पांडे, देशमुख,
जागीरदार, गाव कामगार, अधिकार्यांनी सतेसाठी व स्वार्थासाठी निजाम
मला साथ दिली. हैद्राबाद मुक्तिसंग्रामाचा इतिहास सत्य इतिहास
लिहिला जावा. त्यात सर्व समाजाचे योगदान होते. ते जगासमोर यावे
एका उच्च जातीलाच श्रेय देणे चूक आहे. खेरे राष्ट्रप्रेमी डॉक्टर बाबासाहेब
आंबेडकर यांनी संस्थानातील नेते कार्यकर्ते दलित जनता यांना हैद्राबाद
मुक्तिसंग्रामात अंदोलनात भाग घेण्याचे आदेश दिले व त्याने संग्रामात
भाग घेतला. हैद्राबाद संस्थान भारतीय संघराज्यात विलीन झाले
बाबासाहेब आंबेडकर व त्यांच्या अनुयायांचा विसर पडता कामा नये.
१७ सप्टेंबर १९६७ रोजी हैद्राबाद संस्थान भारतीय संघराज्यात विलीन
होणे याला एकूण ७० वर्षे पूर्ण होत आहेत. याप्रसंगी सच्चे राष्ट्रप्रेमी व
डॉक्टर बाबासाहेब आंबेडकर व हैद्राबाद मुक्ति संग्रामातील नेते, कार्यकर्ते
जनता सैनिक यांना विनम्र अभिवादन...!

- प्राचार्य शंकर सोनवणे, लातूर

